

**Budsjettmodell for etter- og
videreutdanning (EVU) i UH-sektoren**

Innhold

1. INNLEDNING.....	3
1.1 Mandat for arbeidet.....	3
1.2 Sammensetning av arbeidsgruppa.....	3
2. ETTER- OG VIDEREUTDANNING	3
2.1 Hva er EVU?.....	3
2.2 BOA-reglementet (Rundskriv F-07-13) og forholdet til Forskrift om egenbetaling.....	4
2.3 Egenfinansiering på EVU	4
2.4 Organisering av EVU i UH-sektoren	5
3. BUDSJETTMODELL FOR ETTER- OG VIDEREUTDANNING - ANBEFALING	5
3.1 Mandatet for arbeidsgruppas første arbeid med TDI-modell for etter- og videreutdanning	5
3.2 TDI-modell for forskning	6
3.3 TDI-modell for EVU	6
3.4 Alternative kostnadsdrivere.....	8
3.5 Anbefaling	8
4. VEDLEGG	8

ENKEL BUDSJETTMODELL FOR ETTER- OG VIDEREUTDANNING (EVU) I UH-SEKTOREN

1. INNLEDNING

Økonomiutvalget i Universitets- og høgskolerådet (UHR) oppnevnte i juni 2016 en arbeidsgruppe som fikk i oppgave å utrede en budsjettmodell for EVU.

1.1 Mandat for arbeidet

Arbeidsgruppa bes om å lage en enkel budsjettmodell for etter- og videreutdanning som den enkelte UH-institusjon står fritt til å benytte.

1.2 Sammensetning av arbeidsgruppa

Rådgiver Anne Marie B. Eilertsen, Universitetet i Stavanger
Seniorrådgiver Harry Aas, Universitetet i Agder
Seniorrådgiver Lars Gunnar Indreiten, NTNU
Seniorrådgiver Kai Robert Jakobsen, NTNU - Leder

Arbeidsgruppa har hatt 4 arbeidsmøter vår og høst 2017, og har hatt ytterligere 2 arbeidsmøter for å innarbeide tilbakemeldinger etter at et utvalg av institusjoner i sektoren ble bedt om å gi innspill til budsjettmodellen høsten 2017. Med utgangspunkt i TDI-modellen for forskning har arbeidsgruppa vurdert mulighetene for å bygge opp en tilsvarende modell for EVU-området. Det har blitt gjort en vurdering av hva som inngår i EVU-begrepet, og hvordan denne aktiviteten er organisert i UH-sektoren.

2. ETTER- OG VIDEREUTDANNING

2.1 Hva er EVU?

Etter og videreutdanninger skal bidra med å gi ny kompetanse på universitets- og høgskolenivå. Dette er spesielt tilrettelagte videreutdanningsprogram. Det foretas egne opptak til videreutdanninger. Det gis også spesiell tilrettelegging, og med dette menes at de som velger å benytte seg av EVU-tilbud vil få tilpasset faglig innhold, pedagogisk tilnærming samt at kurs/studier er tilpasset arbeidslivet. EVU kan defineres på følgende måte:

Etterutdanning: Emner som gir vedlikehold og oppdatering på kompetanse innenfor et område eller stilling. Etterutdanning er ofte korte kurs som ikke gir formell eksamen eller studiepoeng, og inngår ikke i et gradssystem.

Videreutdanning: Emner som gir ny formell kompetanse på universitets- eller høyskolenivå og studiepoeng innen eller utenfor gradssystemet. Videreutdanninger er ment å tilpasses samfunnet og arbeidslivets behov og tar opp kvalifiserte kandidater på eget opptak. EVU kan f.eks. være frittstående enkeltkurs, emner, fagprogram med en serie eller samling av kurs rettet mot en bestemt målgruppe eller fagområde eller erfaringsbaserte masterprogrammer.

2.2 BOA-reglementet (Rundskriv F-07-13) og forholdet til Forskrift om egenbetaling

Reglement om statlige universiteter og høyskolars forpliktende samarbeid og erverv av aksjer (Rundskriv F-07-13, heretter benevnt BOA-reglementet) klassifiserer EVU-virksomheten inn i tre ulike typer:

- **Bidrag**
 - EVU hvor ekstern bidragsyter ikke krever kontroll på hvem som tas opp på kurset. Institusjonen kan delfinansiere kurset med egne midler.
- **Oppdrag**
 - EVU hvor oppdragsgiver bestemmer hvem som skal delta på kurset. Oppdragsgiver skal dekke alle kostnader til kurset, både direkte og indirekte kostnader. I tillegg skal det beregnes en rimelig fortjeneste på oppdraget.
- **Salg**
 - EVU hvor det er fri påmelding og enkeltstudenter betaler deltakeravgift. For salgskurs skal studenten(e) dekke alle direkte og indirekte kostnader som aktiviteten fører med seg, og det skal beregnes en rimelig fortjeneste.

2.3 Egenfinansiering på EVU

BOA-reglementet tillater institusjonene å delfinansiere EVU som er klassifisert som bidrag, mens det ikke gir mulighet til å delfinansiere EVU klassifisert som oppdrag eller salg. Dette kommer som følge av EØS-regelverket som skal hindre ulovlig konkurransevridende støtte.

Imidlertid gir Forskrift om egenbetaling for universiteter og høyskoler, § 3-2 (*Unntak – egenbetaling for kurs og studieprogrammer*) åpning for at statlige institusjoner kan delfinansiere kurs, erfaringsbaserte mastergradsstudier og oppdragsfinansierte studieprogram eller fag/emner med egne midler.

Forskrift om egenbetaling tillater institusjonene å delfinansiere EVU som klassifiseres som salg med egne midler, mens BOA-reglementet ikke tillater dette.

Kunnskapsdepartementet svarte i brev av 24. mai 2017 på en henvendelse fra Universitets- og høyskolerådet om tolkning av forholdet mellom BOA-reglementet og Forskrift om egenbetaling. Dette omhandler UH-institusjonenes anledning til å delfinansiere etter- og videreutdanningskurs. I dette brevet framgår det at i svært begrensede tilfeller vil det kunne

være adgang til å kreve egenbetaling for et tilbud der også institusjonen finansierer deler av kostnadene.

Arbeidsgruppa har hatt møte med KD om saken, for å diskutere nærmere i hvilke tilfeller det vil være mulig å kreve egenbetaling. KD presiserte også muntlig at det er snakk om svært begrensede tilfeller. Rapporten «Tolking av regelverket for finansiering av etter- og videreutdanning» sendes på høring sammen med TDI-rapporten. I førstnevnte rapport drøftes blant annet adgangen til å ta egenbetaling. Vi viser til denne rapporten for drøftinger knyttet til finansieringsregelverket rundt etter- og videreutdanningsvirksomheten.

2.4 Organisering av EVU i UH-sektoren

Det er valgt ulike måter å organisere EVU på i sektoren. Ved noen institusjoner blir EVU koordinert og administrert ved sentrale enheter, mens det ved andre institusjoner blir ivarettatt på fakultetsnivå. Arbeidsgruppa har likevel forståelsen av at det i stor grad benyttes standard institusjonelle maler for budsjettering av EVU, uavhengig av hvordan EVU er organisert.

En felles nasjonal modell for budsjettering av EVU i sektoren er ment å bidra til økt bevisstgjøring om det totale kostnadsbildet, både direkte og indirekte kostnader.

3. BUDSJETTMODELL FOR ETTER- OG VIDEREUTDANNING - ANBEFALING

3.1 Mandatet for arbeidsgruppas første arbeid med TDI-modell for etter- og videreutdanning

Det lages forslag til en TDI-modell for etter- og videreutdanningsoppdrag for UH-sektoren.

Utgangspunktet for modellen skal være den eksisterende TDI-modellen for forskning. Målet bør være at de to modellene er mest mulig like, både når det gjelder vurderinger til grunn for modellene og selve oppbyggingen av dem. TDI-modellen for etter- og videreutdanning må samtidig modifiseres slik at den er tilpasset behovene som er innenfor dette området.

Det vil blant annet si at den foreslåtte modellen må synliggjøre kostnadssiden for oppdrag, og den bør også synliggjøre kostnader og egeninnsats for bidragsvirksomhet.

Frist for tilbakemelding til økonomiutvalget: innen 3. februar 2017.

I den modell som vi nå presenterer har vi lagt dette til grunn som en viktig føring i tillegg til at det skal være en enkel modell. Arbeidsgruppa vil også presisere at vi har foretatt følgende forutsetninger og avgrensninger i vårt forslag til TDI-modell for EVU:

- Modellen forutsettes til bruk av EVU, og ikke for ordinære studier
- Modellen forutsettes til bruk ved gjennomføring av EVU. Den delen som omfatter utvikling av EVU, herunder forskningsandel, omfattes ikke av modellen.
- For etterutdanning som ikke er studiepoenggivende vil studiepoeng som kostnadsdriver ikke få noen virkning. Arbeidsgruppa har konkludert med at å legge til grunn ytterligere kostnadsdrivere som emner/kurs eller deltakere vil komplisere modellen for mye uten å gi særlig stor merverdi for brukerne

3.2 TDI-modell for forskning

Dagens TDI-modell for budsjettering av forskningsprosjekter er enkel i bruk ved at indirekte kostnader er et fast kronepåslag per forskningstime. Siden TDI-modellen definerer bruk av leiesteder (som laboratorier) som direkte kostnader, blir forskningstid eneste kostnadsdriver for indirekte kostnader i de fleste forskningsprosjekter.

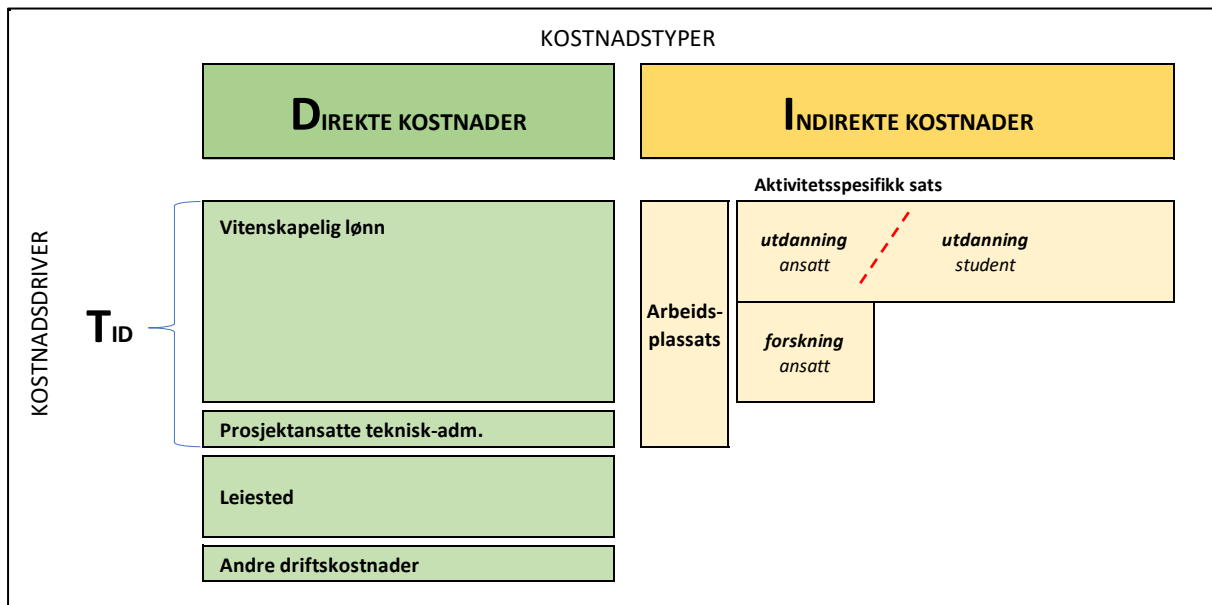
Kostnadsdriverbegrepet er knyttet til hvilke elementer som skal være drivere av indirekte kostnader, og i forskningsprosjekter er tidsbruk for forskeren (+ eventuelt tekn./adm. tid) eneste driver av et kronepåslag pr. time for indirekte kostnader.

Indirekte kostnader består av en arbeidsplassats som inkluderer husleie for kontor, IT/telefon og administrative fellestjenester knyttet til personal og økonomi (som er lik for alle uavhengig av aktivitet), og en aktivitetsspesifikk tilleggssats som omfatter andre fellestjenester og som vil avhenge av aktivitetens art (forskning, utdanning). TDI-modellen beregner en sats for indirekte kostnader for forskning pr institusjon.

3.3 TDI-modell for EVU

For budsjettering av EVU synes en tilnærming med bare en kostnadsdriver, som undervisningstid, for lite differensiert. Selve TDI-modellen benytter flere kostnadselementer som antall studenter ved at disse konverteres til utdanningsårsverk som inngår i fordelingsgrunnlaget mellom forskning og utdanning. Indirekte kostnader henført til utdanning påvirkes av så vel antall utdanningsårsverk som antall studenter omregnet til utdanningsårsverk.

Den relative størrelsen av de indirekte kostnadene og de viktigste kostnadsdriverne i TDI-modellen kan illustreres slik:

Skissen illustrer at indirekte kostnader som henføres til utdanning er betydelig større enn til forskning. Studenter omregnet til utdanningsårsverk vil i mange tilfeller utgjøre mer enn ansattes utdanningsårsverk.

Forklaring til illustrasjonen ovenfor:

Totale kostnader (TK) = BFV + BOA

Totale kostnader (TK) - Direkte kostnader (DK) = Indirekte kostnader (IK)

Direkte kostnader er direkte henførbare til aktivitetene forskning og utdanning.

Indirekte kostnader fordeles på:

1.Arbeidsplass	Kostnader til kontor, IT, personal og økonomi	Regnes likt for alle vitenskapelige ansatte samt prosjektansatte tekn./adm.
2.Aktivitetsspesifikt tillegg for hhv FoU og Utdanning	Øvrige indirekte kostnader	<p>FORSKNING: Forskningsandel beregnes av samlede vitenskapelige årsverk. Gir fordeling av vitenskapelig årsverk på hhv FoU og Utdanning</p> <p>-----</p> <p>UTDANNING: Utdanningsårsverk + Studentrelaterte indirekte kostnader.</p>

3.4 Alternative kostnadsdrivere

TDI-modellen har to kostnadsdrivere for indirekte kostnader henført til utdanning:

- utdanningsårsverkene (motstykket til forskningsårsverkene)
- studentene

De indirekte kostnadene som TDI-modellen henfører til utdanningsårsverkene – tillagt arbeidsplassatsen - har vist seg å utgjøre rundt 40 % - 50 % av lønnskostnadene. Dette er et kostnads-/påslagsnivå som flere benytter i dag ved budsjettering av EVU-tilbud.

TDI-modellen fordeler store indirekte kostnader til utdanning som følge av at studentene gjøres om til utdanningsårsverk. De samlede indirekte kostnader henført til utdanning blir følgelig betydelige gjennom TDI-modellen jf. illustrasjonen av kostnadstyper på forrige side.

Mens TDI-modellen for forskning har et høyst begrenset antall kostnadsdrivere, så vil budsjettmodeller for utdanning kunne benytte flere kostnadsdrivere, eksempelvis emner/kurs, studiepoeng og deltagere. Arbeidsgruppa foreslår ut fra en totalvurdering, der målet om en enkel modell vektlegges, å benytte studiepoeng som kostnadsdriver for videreutdanning i tillegg til utdanningsårsverk. Studiepoeng er også brukt tidligere som en viktig parameter i TDI-modellen med grunnlagsdata lett tilgjengelig i DBH. En ytterligere utvidelse med flere kostnadsdrivere vil gjøre TDI-modellen mer kompleks.

.

3.5 Anbefaling

Arbeidsgruppa anbefaler at oversendt mal, «Budsjettmodell for EVU», tas i bruk av institusjoner i sektoren. Malen er basert på fordeling av indirekte kostnader i EVU prosjekter basert på to kostnadsbærere; Vitenskapelig tid til undervisning og studiepoeng.

4. VEDLEGG

- Budsjettmodell for EVU (inkludert skjema for klassifisering av EVU)
- Brukerveiledning for kalkulasjonsmalen for EVU-tilbud (EVU-malen)
- Brukerveiledning for tilpassing av kalkulasjonsmalen for EVU-tilbud (EVU-malen)

10.04.2018